

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

ČESKO – UKRAJINSKÝ GLOSÁŘ

Zaměstnanost a pracovněprávní vztahy

*

Podnikání fyzických a právnických osob

1. vydání, 2021

Glosář byl zpracován v rámci projektu **Inkluze Interkulturně 2**, jako podpůrný studijní materiál pro účastníky vzdělávacích kurzů v oblasti interkulturní práce, a dále pro uchazeče o vykonání zkoušky z profesní kvalifikace Interkulturní pracovník (75-020-R), publikované v Národní soustavě kvalifikací.

Realizátor projektu: InBáze, z. s.

Partner projektu: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Autoři:

České znění: Mgr. Jan Matěj Bejček

Překlad: doc. Tetiana Sverdan, CSc.

Mgr. Jekatěrina Gazukina

Obsah

1. Vybrané instituce
2. Vybrané základní pojmy: zaměstnanost a pracovněprávní vztahy
3. Vybrané základní pojmy: podnikání fyzických a právnických osob

1. Vybrané instituce

Státní politika zaměstnanosti		
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	MPSV	Міністерство праці та соціальних справ ЧР (Україна) Міністерство соціальної політики України
Zaměstnanost, rekvalifikace		
Úřad práce České republiky	ÚP ČR	Центр зайнятості ЧР (Україна) Державна служба зайнятості
Generální ředitelství úřadu práce ČR	GŘ ÚP	Генеральне управління центру зайнятості ЧР
Krajská pobočka úřadu práce ČR		Обласний філіал центру зайнятості ЧР
Kontaktní pracoviště krajské pobočky úřadu práce ČR	KoP ÚP	Відділення обласного філіалу центру зайнятості ЧР
Kontrola dodržování pracovně-právních předpisů		
Státní úřad inspekce práce	SUIP	Державна інспекція праці (Україна) Державна служба України з питань праці <i>раніше</i> Державна інспекція України з питань праці
Státní politika v oblasti obchodu a průmyslu		

Ministerstvo obchodu a průmyslu	MPO ČR	Міністерство промисловості та торгівлі ЧР (Україна) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Finance a správa daní		
Ministerstvo financí České republiky	MF ČR	Міністерство фінансів ЧР
Generální finanční ředitelství	GFŘ	Генеральне фінансове керівництво
Odvolací finanční ředitelství	OFŘ	Апеляційне фінансове керівництво
Finanční úřad České republiky	FÚ ČR	Податкова інспекція ЧР, Податкове управління ЧР (Україна) Державна податкова служба України

2. Vybrané základní pojmy: zaměstnanost a pracovněprávní vztahy

(jednotlivé pojmy jsou řazeny abecedně)

A	
Agentura práce (též personální agentura)	Агентство з працевлаштування
B	
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (zkráceně BOZP)	Безпека (та охорона здоров'я) на виробництві; правила техніки безпеки
Bezúhonnost (trestní) - výpis z rejstříku trestů	Несудимість - Витяг із реєстру судимості - Довідка про несудимість <i>Україна</i> Довідка про притягнення до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінально-процесуальним законодавством України
Brigáda	Тимчасова/додаткова робота, підробіток
C	
Centrální evidence volných pracovních míst (evidence vedené Úřadem práce ČR)	Центральний реєстр вакансій, Центральна база даних

	вакантних місць (база вакансій Центру зайнятості)
D	
Dny pracovního klidu	Вихідні дні Україна Вихідні і святкові (неробочі) дні
Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr - dohoda o pracovní činnosti (zkráceně DPČ) - dohoda o provedení práce (zkráceně DPP)	Угоди поза трудовими відносинами - угода про трудову діяльність - угода про виконання певної роботи
Dovolená	Відпустка
F	
Fond pracovní doby	Норми тривалості робочого часу Баланс робочого часу
CH	
Chráněná pracovní dílna	Соціальна майстерня для осіб з обмеженими можливостями
Chráněné pracovní místo	Спеціалізоване робоче місце людини з інвалідністю

K	
Kvalifikace - kvalifikační předpoklady	Кваліфікація - кваліфікаційні вимоги
M	
Místo výkonu práce	Місце виконання роботи
Motivační dopis	Мотиваційний лист
Mzda - hrubá mzda - čistá mzda - minimální mzda - zaručená mzda - průměrná mzda	Заробітна плата; зарплата - валова; бруто зарплата; зарплата без відрахувань - чиста; нетто зарплата - мінімальна - гарантована - середня / середньомісячна заробітна плата
Mzdové účetnictví - mzdová účetní	Бухгалтерський облік нарахування та виплати зарплати - бухгалтер з розрахунку заробітної плати / (розм.) бухгалтер по зарплаті
Mzdový list	Розрахунково-платіжна відомість

N	
Náhrada mzdy	Компенсація втраченого заробітку
Náhradní volno	Додаткова відпустка; додаткові вихідні
Náplň práce	Посадова інструкція
Nemoc z povolání	Професійне захворювання
Nezaměstnanost - dlouhodobá nezaměstnanost	Безробіття - тривале безробіття
O	
Odborná způsobilost	Професійна кваліфікація
Odbory (zaměstnanecké)	Профспілки; професійні спілки
Odstupné	Компенсація (при звільненні)
Odvody (ze mzdy)	Внески; відрахування

Ochranná lhůta	Захисний період <i>(період після звільнення, під час якого робітник може отримувати допомогу з тимчасової непрацездатності або допомогу матері у зв'язку з вагітністю та доглядом за новонародженою дитиною)</i>
Osobní ohodnocení	Надбавки, нарахування, доплати, винагороди та заохочення
Osobní pohovor	Інтерв'ю, співбесіда
P	
Personalista	Менеджер з кадрів
Plat - platová tabulka - platový stupeň	Заробітна плата, зарплата - схема посадових окладів на посадах державної служби - група, що встановлює розмір окладу на основі стажу роботи
Platební výměr	Угода про розмір зарплати
Porušení pracovních povinností	Порушення трудових обов'язків
Potvrzení o zdanitelných příjmech	Підтвердження про прибутки, які підлягають оподаткуванню
Povolání	Професія

- regulované povolání	- регульована професія
Povolání k zaměstnání (též pracovní povolení)	Дозвіл на працевлаштування
Požární ochrana (zkráceně PO)	Протипожежна профілактика
Pracovněprávní vztah (též pracovní poměr)	Трудові відносини
Pracovní doba - rovnoměrná pracovní doba - nerovnoměrná pracovní doba	Робочий день; графік роботи - нормований робочий день - ненормований робочий день
Pracovní neschopnost - dlouhodobá pracovní neschopnost	Непрацездатність - тривала непрацездатність
Pracovní pohotovost	Режим готовності
Pracovní poměr (též pracovněprávní vztah) - pracovní poměr na dobu určitou - pracovní poměr na dobu neurčitou	Трудові відносини - трудові відносини на визначений термін - трудові відносини на невизначений термін
Pracovní rehabilitace	Професійна реабілітація
Pracovní smlouva	Трудовий договір

Pracovní úraz	Нещасний випадок на виробництві
Pracovní úvazek - plný úvazek - poloviční úvazek - částečný / zkrácený úvazek	Робочий день - повний робочий день - робота на півставки - неповний робочий день
Pracovní způsobilost	Працездатність
Překážky v práci - překážky na straně zaměstnance - překážky na straně zaměstnavatele	Перешкоди для роботи - перешкоди з боку працівника - перешкоди з боку роботодавця
Přesčas	Понаднормова робота
R	
Rekvalifikace	Професійна перепідготовка
S	
Skončení pracovního poměru - dohoda o skončení pracovního poměru - výpověď	Припинення трудових відносин - угода про припинення трудових відносин - розірвання трудового договору в односторонньому

<ul style="list-style-type: none"> - okamžité zrušení pracovního poměru - zrušení pracovního poměru ve zkušební době 	<p>порядку; повідомлення про звільнення; звільнення</p> <ul style="list-style-type: none"> - негайне припинення трудових відносин - припинення трудових відносин протягом випробувального терміну
Služební cesta (pracovní cesta)	Відрядження
<p>Směna</p> <ul style="list-style-type: none"> - směnný provoz 	<p>Зміна</p> <ul style="list-style-type: none"> - змінний режим роботи підприємства
Smlouva o dílo	Договір підряду; договір на виконання робіт
Smlouva o smlouvě budoucí	Попередній договір
Sociální pojištění	Соціальне страхування
<p>Státní politika zaměstnanosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní politika zaměstnanosti - pasivní politika zaměstnanosti 	<p>Державна політика зайнятості</p> <ul style="list-style-type: none"> - активна політика зайнятості - пасивна політика зайнятості
Stáž	Стажування
Stážista	Стажист
Stravenka	Талон на харчування

Svobodné povolání (př. advokát, architekt, daňový poradce lékař, překladatel, tlumočník a dal.)	Вільна професія (напр., адвокат, архітектор, податковий консультант, лікар, перекладач та ін.)
T	
Trh práce - volný vstup na trh práce - podmíněný vstup na trh práce	Ринок праці - вільний доступ на ринок праці - умовний доступ на ринок праці
U	
Uchazeč o zaměstnání	Претендент на роботу
V	
Veřejně prospěšné práce	Оплачувані громадські роботи; оплачувані суспільно корисні роботи
Výběrové řízení	Конкурс
Výplatní páska	Розрахунковий лист
Z	

Zaměstnanec	Працівник, співробітник
Zaměstnavatel	Роботодавець
Zájemce o zaměstnání	Особа, зацікавлена у працевлаштуванні
Zákon o zaměstnanosti (435/2004 Sb.)	Закон про зайнятість (населення) (435/2004 Sb.)
Zákoník práce (262/2006 Sb.)	Трудовий кодекс (262/2006 Sb.)
Zápočtový list	Довідка для майбутнього роботодавця або центру зайнятості
Závislá činnost (synonymum pro pojem závislá práce)	Залежна діяльність
Zdravotní volno (tzv. „sick days“)	Додаткова відпустка / додаткові вихідні у зв'язку з хворобою (Від лікарняного відрізняється тим, що коли працівник може зателефонувати на місце своєї роботи і попередити, що він/вона не виходить на роботу через хворобу, виснаження, стрес та інше. У такому випадку не потрібне підтвердження від лікаря і лікарняний лист / листок непрацездатності)
Zdravotní pojištění	Медичне страхування
Zkušební doba	Випробувальний термін

Zprostředkování zaměstnání	Посередництво при працевлаштуванні
Ž	
Životopis - profesní životopis - strukturovaný životopis	Резюме - професійне резюме - структуроване резюме

3. Vybrané základní pojmy: podnikání fyzických a právnických osob

(jednotlivé pojmy jsou řazeny abecedně)

A	
Akcie	Акції
Akciová společnost (zkráceně a.s.)	Акціонерне товариство (скорочено АТ)
B	
Bezdlužnost - potvrzení o bezdlužnosti	Відсутність заборгованості - довідка про відсутність заборгованості
D	
Daňové identifikační číslo (zkráceně DIČ)	Податковий ідентифікаційний номер (В Україні - це Індивідуальний податковий номер [платника податку на додану вартість] - скорочено ІПН)
Daň - paušální daň - spotřební daň - srážková daň	Податок - фіксована сума податку - акцизний податок - податок на джерело доходу

<ul style="list-style-type: none"> - daň z přidané hodnoty (DPH) - daň z příjmu fyzických osob (DPFO) - daň z příjmu právnických osob (DFPO) 	<ul style="list-style-type: none"> - податок на додану вартість (ПДВ) - податок на прибуток / доходи фізичних осіб - податок на прибуток юридичних осіб / підприємств
Daňové přiznání <i>(též prohlášení poplatníka daně...)</i>	Податкова декларація
Daňový poplatník	Платник податку
Daňový poradce	Податковий консультант
Daňový rezident	Податковий резидент
Daňový základ <i>(též základ daně z příjmu)</i>	Податкова база
Dluhopis	Облігації
Dozorčí rada	Наглядова рада
Družstvo	Кооператив
E	
Elektronická evidence tržeb <i>(zkráceně EET)</i>	Електронна реєстрація виторгу (ЕЕТ) <i>Україна</i> Реєстратор розрахункових операцій (РРО)

F	
Faktura	Рахунок-фактура
Finanční správa <i>(soustava správních orgánů určených ke správě daní)</i>	Фінансове (податкове) управління <i>(система адміністративних органів для управління податками)</i> Україна (Державна податкова служба України)
Fyzická osoba <i>(zkráceně FO)</i>	Фізична особа
I	
Identifikační číslo <i>(zkráceně IČ)</i>	Ідентифікаційний номер
J	
Jednatel	Директор
Jednotné kontaktní místo	Єдиний контактний пункт
Jednotný registrační formulář	Єдина реєстраційна форма

K	
Komanditní společnost	Командитне товариство
Komanditista (ručí omezeně)	Вкладник (несе обмежену відповідальність)
Komplementář (ručí neomezeně)	Повний учасник (несе необмежену відповідальність)
Korporace	Корпорація, фірма, підприємство
O	
Obchodní rejstřík - zápis do obchodního rejstříku - výpis z obchodního rejstříku	Торговий реєстр - запис до торгового реєстру - витяг з торгового реєстру
Obchodní společnost	Товариство, компанія
P	
Platební výměr	Угода про розмір зарплати

Plátce daně	Платник податків
Podnikatel	Підприємець
Podnikatelský plán	Бізнес-план
Právnícká osoba (zkráceně PO)	Юридична особа
Představenstvo	Правління; рада директорів
R	
Rozvaha (finanční / účetní)	Бухгалтерський баланс
S	
Samostatná výdělečná činnost (SVČ) - osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) - hlavní samostatná výdělečná činnost - vedlejší samostatná výdělečná činnost	Індивідуальна (приватна) підприємницька діяльність - індивідуальний підприємець; приватний підприємець, Україна (Фізична особа – підприємець / скорочено ФОП) - індивідуальна підприємницька діяльність як основний вид діяльності - індивідуальна підприємницька діяльність як неосновний вид діяльності

Sídlo (společnosti)	Юридична адреса
Společník	Учасник товариства
Společnost s ručením omezeným (zkráceně s.r.o.)	Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ)
Správní rada	Наглядова рада; адміністративна рада
Statutární orgán	Статутний орган; виконавчий орган
Ú	
Účetnictví	Бухгалтерський облік; бухгалтерія
Účetní (osoba)	Бухгалтер
Účetní závěrka	Фінансовий звіт; податковий звіт
Účetní uzávěrka	Фінансова звітність
V	

Valná hromada	Загальні збори
Veřejná obchodní společnost	Повне товариство
Vyměřovací základ - denní vyměřovací základ	Розрахункова база - розрахункова база на один календарний день
Výkaz zisků a ztrát - náklady - výnosy	Звіт про прибутки та збитки - витрати - прибутки
Z	
Zakladatel	Засновник
Zakladatelská listina	Установчий документ; статут
Zákon o evidenci tržeb (112/2016 Sb.)	Закон про облік виторгу (112/2016 Sb.)
Zákon o obchodních korporacích (90/2012 Sb.)	Закон про корпорації (112/2016 Sb.)
Zákon o živnostenském podnikání (455/1991 Sb.)	Закон про підприємницьку діяльність (455/1991 Sb.)

Ž

Živnost ohlašovací - živnost volná - živnost vázaná - živnost řemeslná	Різновид підприємницької діяльності, що підлягає реєстрації - вільна підприємницька діяльність - підприємницька діяльність, для якої потрібна професійна кваліфікація - реміснича підприємницька діяльність
Živnost koncesovaná	Вид підприємницької діяльності, для якої потрібен спеціальний державний дозвіл
Živnostenské oprávnění (též živnostenský list)	Дозвіл / Ліцензія на здійснення підприємницької діяльності
Živnostenský rejstřík - zápis do živnostenského rejstříku - výpis z živnostenského rejstříku	Реєстр підприємців - реєстрація, включення до реєстру підприємців - витяг, виписка з реєстру підприємців
Živnostenský úřad	Орган реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності
Živnostník	Індивідуальний підприємець (Україна) Фізична особа - підприємець (скорочено ФОП)